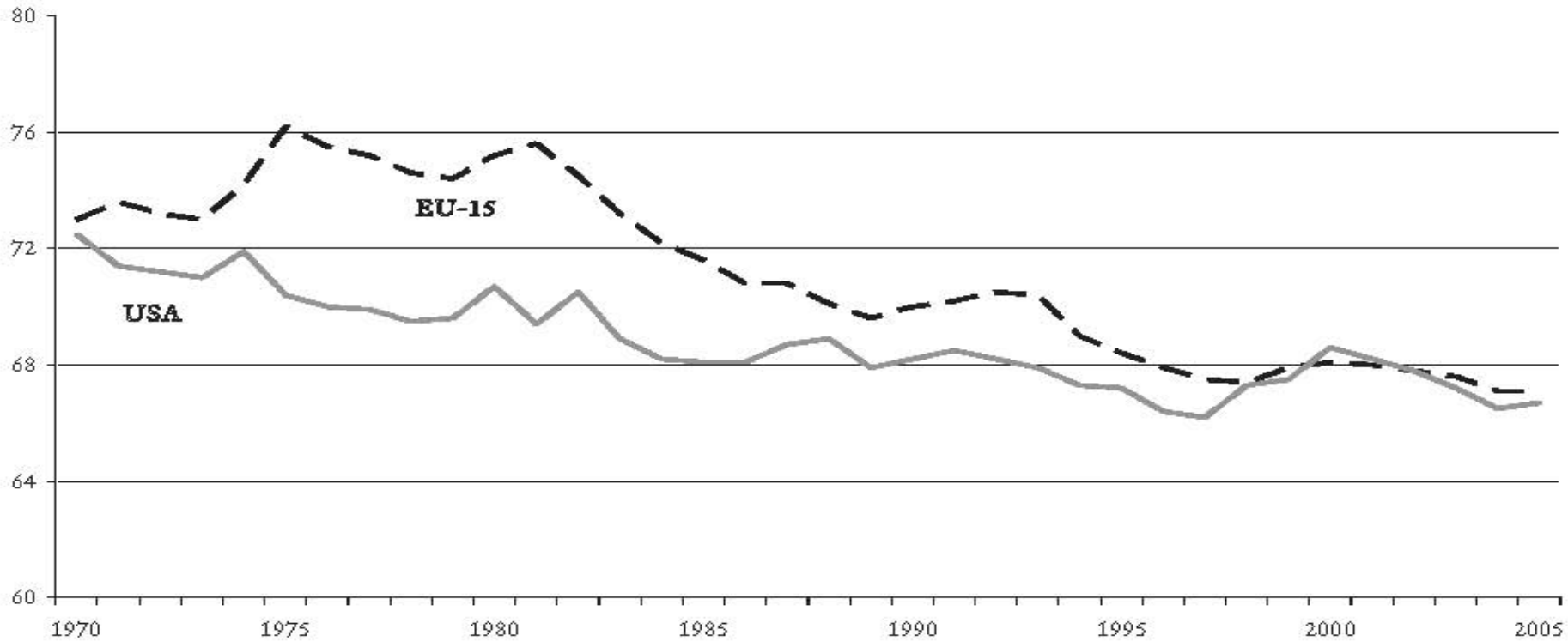

Globalisering, löner och arbetslöshet

Lönesumman i procent av BNP

Källa: Statistical Annex of European Economy – Autumn 2005.

Innehåll

- Översikt över relevant handels- och arbetsmarknadsteori
- Diskussion av hur globaliseringen kan hanteras **om** den leder till svåra påfrestningar på arbetsmarknaden

Heckscher-Ohlin-modellen

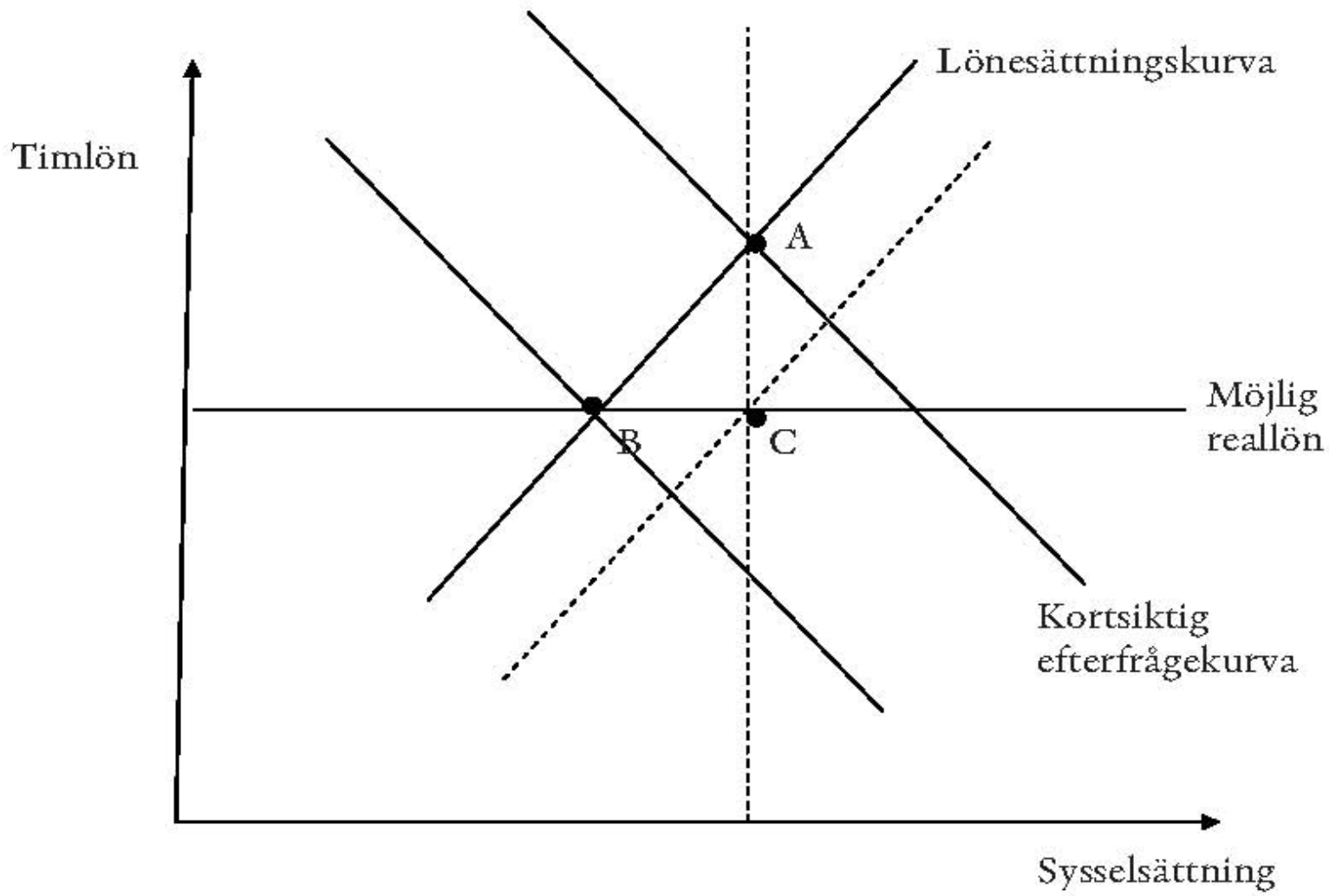
- Två områden, två varor, två produktionsfaktorer
- Hög- resp lågutbildad arbetskraft
- Kunskapsintensiva resp arbetsintensiva varor
- Höglöneländer: ökad produktion och export av kunskapsintensiva varor, minskad produktion och import av arbetsintensiva varor
- Samlad välfärdsvinst för hela ekonomin
- Både vinnare och förlorare
  - högutbildade blir vinnare, lågutbildade förlorare
  - om alla ska bli vinnare, måste förlorarna **kompenseras**

Friktioner på arbetsmarknaden

- Anpassningskostnader
  - större för dem som friställs pga handelskonkurrens än av andra skäl
- Inflexibel lönebildning
  - risk för arbetslöshet bland lågutbildade
  - **överutslagning** av arbetsintensiv verksamhet
  - **överspecialisering**: mer handel än med flexibel lönebildning
  - inte längre säkert att handel leder till samlad välfärdsvinst

Bruttoinvesteringar i procent av BNP i världen

	1975-79	1980-84	1985-89	1990-94	1995-99	2000-04
EU-15	7,0	5,9	5,9	6,4	5,7	5,4
Japan	3,1	3,0	4,1	4,9	4,2	3,2
USA	5,4	5,7	5,6	4,4	5,2	5,8
”Emerging Asia”	0,7	1,1	1,1	1,5	1,6	1,3
EU-8	-	-	-	0,2	0,3	0,3
Kina	0,7	0,5	0,6	0,6	1,0	1,6

Timlön

Lönesättningskurva

A

B

C

Möjlig reallön

Kortsiktig efterfrågekurva

Sysselsättning

	Lön efter skatt	Sysselsättning	Kompensation	Politiskt möjlig
Omskolning	+ (?)	+ (?)	+(?)	+
Decentraliserad lönebildning	0	+ (?)	0	?
Ändrad styrkebalans i avtalsförhandlingar	0	+	0	-
Längre arbetstid	0	+	0	?
Lägre a-kassa	0	+	+	+ (?)
Skatterabatt på låga arbetsinkomster	+	+	+	+ (?)